

Kodeks cywilny 2020: Przedsiębiorca prawie jak konsument

Od 1 czerwca 2020 r. jednoosobowy przedsiębiorca w sporze z innym przedsiębiorcą będzie mógł korzystać z ochrony analogicznej do przywilejów konsumenta. Osoba fizyczna, która będzie zawierała z innym przedsiębiorcą umowę związaną bezpośrednio z prowadzoną przez nią działalnością gospodarczą lub zawodową, lecz nieposiadającą dla niej charakteru zawodowego będzie objęta bowiem przepisami o ochronie konsumentów, tj. w zakresie stosowania klauzul abuzywnych (niedozwolonych postanowień umownych), rękojmi za wady czy w zakresie prawa odstąpienia od umowy zawartej na odległość lub poza lokalem przedsiębiorstwa w terminie 14 dni od jej zawarcia bez podawania przyczyny.

1. Zmiany w ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny

Z praktyki stosowania kodeksowej definicji konsumenta wynika, że osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą, zawierając umowę z innym przedsiębiorcą - profesjonalistą (oferującym świadczenie z zakresu swojej branży lub specjalizacji) jest traktowana także jako podmiot profesjonalny, nawet wtedy, gdy umowa ta nie jest bezpośrednio związana z branżą lub specjalizacją, którą ta osoba wykonuje/reprezentuje. Wystawienie faktury za towar lub usługę „na firmę” jest równoznaczne z uznaniem, że dokonano tego w ramach obrotu z udziałem obu podmiotów profesjonalnych (każda czynność prawna potwierdzona fakturą wystawioną na przedsiębiorcę jest uznawana za czynność bezpośrednio związaną z jego działalnością gospodarczą lub zawodową). Rodzi to dysproporcję w zakresie praw i obowiązków podmiotów występujących w danej czynności prawnej. Przedsiębiorca dokonujący czynności prawnej z innym przedsiębiorcą, gdy nie dysponuje on odpowiednią wiedzą i doświadczeniem koniecznym do oceny przedmiotu tej czynności, nie może korzystać z ochrony konsumentkiej, mimo, że znajduje się w tym zakresie w tej samej sytuacji, w jakiej znajduje się konsument (z założenia podmiot nieprofesjonalny).

Zmiany w Kodeksie cywilnym ma na celu więc przeciwdziałanie ww. problemowi. Osoba fizyczna, która będzie zawierała z innym przedsiębiorcą umowę związaną bezpośrednio z prowadzoną przez nią działalnością gospodarczą lub zawodową, lecz nieposiadającą dla niej charakteru zawodowego będzie objęta przepisami o ochronie konsumentów. Przedsiębiorcy ci będą objęci ochroną przewidzianą dla konsumentów, w zakresie stosowania klauzul abuzywnych, rękojmi za wady oraz w zakresie prawa odstąpienia od umowy zawartej na odległość lub poza lokalem przedsiębiorstwa.

W powyższej zmianie nawiązano do znanego prawa cywilnemu wyrażenia „charakter zawodowy”. Jest ono użyte w art. 355 § 2 Kodeksu cywilnego normującym miernik należytej staranności przyjmowany dla przedsiębiorcy - dłużnika. A zatem przedsiębiorca będzie traktowany w określonych sytuacjach jak konsument jedynie przy zawieraniu umów nieposiadających dla niego charakteru zawodowego, których nie zawiera w ramach dokonywanych codziennie czynności wynikających z przedmiotu działalności gospodarczej, który wskazał w CEIDG. CEIDG jest powszechnie dostępnym źródłem informacji o przedsiębiorcach będących osobami fizycznymi. Tym samym ułatwiona będzie weryfikacja tego, czy dana czynność wchodzi w zakres czynności zawodowo podejmowanych w ramach rzeczywiście wykonywanej przez przedsiębiorcę działalności gospodarczej.

Przedsiębiorcy korzystający z tak przyznanej ochrony nie będą jednak objęci ochroną instytucjonalną konsumentów, sprawowaną przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz rzeczników powiatowych.

2. Zmiana w ustawie z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta

Zmiana jest komplementarna do zmian w Kodeksie cywilnym, w założeniu których jest rozszerzenie ochrony konsumentkiej na przedsiębiorców będących osobami fizycznymi. Oprócz ochrony wynikającej z przepisów Kodeksu cywilnego o zakazie stosowania klauzul abuzywnych i rękojmi za wady, ochrona będzie przysługiwała przedsiębiorcom wpisanym do CEIDG także w zakresie - wynikającego z ustawy o prawach konsumentów - praw odstąpienia od umowy zawartej na odległość lub poza lokalem przedsiębiorstwa. Z tej ochrony będzie mógł skorzystać przedsiębiorca wpisany do CEIDG pod warunkiem, że umowa nie będzie miała dla niego charakteru zawodowego.

Przykład

Przedsiębiorca prowadzi działalność jednoosobową. Z CEIDG wynika, że zajmuje się robotami budowlanymi w zakresie wykonywania instalacji elektrycznych i gazowych, a także wynajmuje lokale użytkowe. W lipcu 2020 r. kupił na firmę drukarkę do biura w sklepie internetowym. Niestety sprzęt ten nie spełnił jego oczekiwań. Z uwagi na fakt, że po zmianie przepisów przedsiębiorcy będzie przysługiwała ochrona analogiczna dla konsumenta, będzie mógł zwrócić drukarkę sprzedawcy w ciągu 14 dni od jej otrzymania bez podawania przyczyny.

Przepis przejściowy

Nowe przepisy nie będą miały zastosowania do umów zawartych przed dniem 1 czerwca 2020 r.

Zmiany od 1 czerwca 2020 r.:

Zmiana	Treść nowego przepisu
Kodeks cywilny:	
<p> dodaje się art. 385⁵ </p>	<p>Art. 385⁵. Przepisy dotyczące konsumenta, zawarte w art. 385¹-385³, stosuje się do osoby fizycznej zawierającej umowę bezpośrednio związaną z jej działalnością gospodarczą, gdy z treści tej umowy wynika, że nie posiada ona dla niej charakteru zawodowego, wynikającego w szczególności z przedmiotu wykonywanej przez nią działalności gospodarczej, udostępnionego na podstawie przepisów o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej.</p>
<p> dodaje się art. 556⁴ i art. 556⁵ </p>	<p>Art. 556⁴. Zawarte w niniejszym dziale przepisy dotyczące konsumenta, z wyjątkiem art. 558 § 1 zdanie drugie, stosuje się do osoby fizycznej zawierającej umowę bezpośrednio związaną z jej działalnością gospodarczą, gdy z treści tej umowy wynika, że nie posiada ona dla tej osoby charakteru zawodowego, wynikającego w szczególności z przedmiotu wykonywanej przez nią działalności gospodarczej, udostępnionego na podstawie przepisów o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej.</p> <p>Art. 556⁵. Przepisów art. 563 oraz art. 567 § 2 dotyczących kupującego nie stosuje się do osoby fizycznej zawierającej umowę bezpośrednio związaną z jej działalnością gospodarczą, gdy z treści tej umowy wynika, że nie posiada ona dla tej osoby charakteru zawodowego, wynikającego w szczególności z przedmiotu wykonywanej przez nią działalności gospodarczej, udostępnionego na podstawie przepisów o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej.</p>

dodaje się art. 576 ⁵	Art. 576⁵. Przepisy dotyczące konsumenta, zawarte w niniejszym dziale, stosuje się do osoby fizycznej zawierającej umowę bezpośrednio związaną z jej działalnością gospodarczą, gdy z treści tej umowy wynika, że nie posiada ona dla tej osoby charakteru zawodowego, wynikającego w szczególności z przedmiotu wykonywanej przez nią działalności gospodarczej, udostępnionego na podstawie przepisów o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej.
Ustawa z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta:	
dodaje się art. 38a	Art. 38a. Przepisy dotyczące konsumenta zawarte w niniejszym rozdziale stosuje się do osoby fizycznej zawierającej umowę bezpośrednio związaną z jej działalnością gospodarczą, gdy z treści tej umowy wynika, że nie posiada ona dla tej osoby charakteru zawodowego, wynikającego w szczególności z przedmiotu wykonywanej przez nią działalności gospodarczej, udostępnionego na podstawie przepisów o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej.

Podstawa prawna:

- [Ustawa z dnia 31 lipca 2019 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia obciążeń regulacyjnych](#) (Dz.U. poz. 1495)

Redakcja podatki.biz

www.podatki.biz